

ANEXO IV

PLAN TIC/ABALAR

CEIP Manuel Sueiro

Ourense

ÍNDICE

1. Introducción descriptiva do contexto do centro.
 - As TIC no centro.
 - Recursos do centro.
2. Xustificación da solicitude do programa Abalar.
3. Modelo organizativo previsto.
 - Obxectivos
 - Desenvolvemento.
 - Tratamento á diversidade.
 - Organización dos espazos
4. Experiencia educativa:
5. Actividades de formación permanente
6. Recursos materiais cos que conta o centro.
 - Recursos informáticos.
 - Recursos audiovisuais.
 - Outros recursos de interese.
7. Planificación do uso dos recursos materiais do centro.
8. Tipo de conexión á rede.
9. Descrición das tomas eléctricas e de datos.
10. Procedemento para a avaliación interna do programa.

1. Introducción descriptiva do Contexto do Centro.

1.1 As TIC no Centro

No CEIP de Manuel Sueiro levamos facendo dende hai varios anos un importante esforzo polo emprego das novas tecnoloxías de información e da comunicación, nas nosas aulas e centro, procurando ter toda a documentación informatizada, revisión de equipos, instalación e posta en marcha da aula de informática, conexión en rede, concienciación da utilización das novas tecnoloxías, colocación e emprego da pizarra dixital, a creación da páxina web do centro,... constitúen, entre outras, unha importante mostra da importancia que as tecnoloxías da información e comunicación teñen xa no noso centro.

Tamén queremos por de manifesto que debido a este traballo hoxe, todas as aulas contan con conexión á rede por cable e por Wi Fi.

A maioría do Claustro do centro quere establecer unhas bases, uns obxectivos, uns fins que dean sentido á utilización das TICs dentro da comunidade educativa.

Empezamos con obxectivos sinxelos, polo menos na formulación, e seguro que no camiño, mediante o proceso de retroalimentación, estes van cambiando, chegando a diferenciarse do inicial pero nunca perdendo o seu fin último: a presentación, coñecemento e uso por parte de todos das novas tecnoloxías.

Baseamos o noso traballo nos seguintes puntos:

■ **Creación de novos contidos educativos** para a totalidade dos niveis, dende Infantil ata 6º de Primaria, facendo especial fincapé en dous apartados:

- Creación de recursos propios para o alumnado .
- Desenvolvemento de actividades interactivas para o “encerado dixital”, (pretendemos que cada aula deste nivel

conte cun encerado).

Estes contidos están directamente ligados cos tratados nas distintas áreas e adaptados ás distintas programacións de aula de cada un dos grupos do Centro. Préstase especial atención á interacción (deberán ser elementos cos que o alumnado poda interactuar e sacar o seu propio coñecemento) e a un tratamento o máis sinxelo e claro posible para o alumnado. Asemade, teñen a posibilidade da ampliación do tema ou temas a tratar, ben sexa con recursos propios ou alleos (enlaces a infografías, páxinas web, multimedia, etc.) pretendendo que cada neno ou nena poda “construír” unha parte do seu saber.

- Traballo de **expansión da realidade do centro a toda a comarca** e estamentos implicados na súa vida e riqueza.
- A través da **web do Centro**, onde tentamos involucrar non só ao alumnado senón que a todas as familias, sendo a propia web do Centro o elemento de difusión, conseguindo que o Centro non sexa coñecido só polos que están nel, senón polas persoas que estiveron ou que dun xeito ou outro teñen relación con el.
- Utilización das redes sociais para manter unha relación máis próxima con toda a comunidade educativa.
- Utilización do aula virtual como recurso educativo de apoio ao proceso de ensino e aprendizaxe.

1.2 Recursos do centro

1.2.1 Recursos materiais e espazo.

O centro ten unha boa dotación material. Todos os anos solicitamos á Consellería de Educación a reposición e dotación de aquel material que entendemos que é imprescindible para o desenvolvemento das tarefas de ensino e

aprendizaxe. A **dotación de material** para a utilización das TIC é suficiente, pero queda marxe para unha mellora substancial. Aínda que queda moito por facer, a dispoñibilidade de material non é impedimento para por en práctica **integración das TIC** no desenvolvemento curricular.

As dependencias do colexio están todas integradas nun único edificio que consta de dúas plantas.

Nas nosas instalacións contamos con:

- Aulas estables para cada grupo de alumnos (2 infantil, 6 primaria) con conexión a internet.
- Aula de informática, Aula de inglés, Aula de música, Aula de apoio, Aula de relixión.
- Biblioteca, integrada no PLAMBE, que funciona como centro de recursos de aprendizaxe.
- Comedor.
- 1 Pista deportiva.
- Patio de recreo.
- Xardín.
- Parque de xogos de Ed. Infantil.
- Sala de mestres.
- Zona administrativa e conserxería.
- Sala Departamento orientación.
- 1 almacén.

1.2.2 Recursos persoais.

PROFESORADO

O centro conta desde o último catálogo de postos de traballo con 2 unidades de Educación Infantil e 6 de Educación Primaria. Para cubrir ditas unidades hai os seguintes postos de traballo:

- Dous de Ed. Infantil.
- Cinco de Educación Primaria.
- Un de Educación Física.
- Un de Educación Musical.
- Dous de Lingua Inglesa, un é itinerante.
- Un Orientador.
- Un mestre de PT
- Un mestre de AL
- Ademais contamos 2 mestres de relixión por horas itinerantes.

Case todas as prazas do catálogo están cubertas por mestres propietarios definitivos o que redunda nunha mellora da calidade educativa ofertada. A práctica totalidade do claustro conta con **competencia no uso das TIC** e as está a aplicar na práctica diaria.

ALUMNADO

O Centro actualmente acolle arredor de 70 alumnos.

O alumnado, en xeral, responde ben á motivación académica participando nas actividades extraescolares organizadas polo Centro e nas que organiza a ANPA polas tardes.

O uso que fan das novas tecnoloxías algúns dos alumnos e alumnas so se circunscribe aos períodos de tempo que está no centro, xa que non dispoñen de medios nas súas casas. De aí que se faga necesario reforzar a este alumnado a **formación e competencia do uso das TIC para evitar a súa discriminación** co resto do alumnado.

PERSOAL NON DOCENTE

O persoal non docente está formado soamente pola coidadora, a conserxe, a limpadora e os colaboradores do servizo de comedor.

2. Programa TIC.

Desde o Claustro e Consello Escolar do noso centro entendemos que debemos ter operativo o noso programa TIC por todo o que implica no enriquecemento do aprendizaxe do alumnado ao posibilitar novas formas de interactuar, traballar, busca de información... dentro do entorno da aula.

Asemade, consideramos que é un elemento máis do entorno educativo que debe ser integrado no proceso de ensino-aprendizaxe, na forma e medida que facilite a acción educativa, estimule as competencias do alumnado e facilite unha mellora na comunicación e interacción coa familia no proceso educativo dos seus fillos.

Na web, aula virtual e blogs en funcionamento do centro, (<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipmanuel sueiro/>) reflectiremos parte do noso traballo en relación ás TIC.

3. Modelo organizativo previsto.

3.1. Obxectivos

Como se pode deducir do exposto ata o momento, os nosos obxectivos, deixando aparte os que poderán ser propios de cada área e nivel, son moi claros:

Dende o punto de vista do Centro:

- Introducción á “alfabetización dixital” de todos os membros do Centro.
- Dar un sentido claro, útil e axeitado a todos os recursos cos que conta, aulas con ordenador e conexión á rede, o propio acceso a internet, “Pizarras” dixitais, etc.
- Achegar a escola á realidade social.
- Desenvolver un aspecto dinamizador da cultura dentro do contorno que se atopa.
- Afianzar e potenciar máis o xa recollido no noso PE referente ao uso das novas tecnoloxías e as TIC.

Dende o punto de vista do alumnado:

- Formar aos nenos adquirindo destrezas no emprego destas ferramentas propias da nosa era.
- Estimular a curiosidade por novos coñecementos.
- Adecuar ás posibilidades e capacidades de cada un aos contidos traballados.
- Comprender e adquirir novas formas de exposición do coñecemento máis alá dos meramente tradicionais.
- Desenvolver calidades para o traballo en equipo.
- Fomentar un espírito crítico coa información obtida, fundamentalmente de Internet. Non todo o que está na pantalla ten que ser bo ou correcto.
- Utilizar as posibilidades do ordenador como ferramenta e medio para reforzar ou adquirir coñecementos ou habilidades:

- Utilizar software educativo, adecuado ao seu nivel.
- Usar no traballo cotián procesador de texto.
- Navegar por páxinas web, para obter información.
- Usar medios de comunicación: correo, chats, foros, videoconferencia...
- Desenrolar estratexias para a busca, selección e organización de contidos.
- Coidar e facer un uso correcto do material.
- Transformar a Aula de Informática nunha verdadeira aula multimedia, que se poida utilizar sobre todo nas linguas, pero tamén nas outras materias, con conexión en rede.

Dende o punto de vista das familias:

- Conseguir unha maior implicación destas no proceso de aprendizaxe dos seus fillos e fillas.
- Establecer con Centro unha dinámica de colaboración que vaia máis alá do que poda ser referente ao seu fillo ou filla.
- Levar ata os fogares a idea de que ordenadores e Internet teñen outros usos máis alá do simple lecer.
- Fomentar a “alfabetización dixital” do entorno dos cativos.
- Achegar o Colexio á sociedade na que está inserido mediante o uso das TICS para espallar a información e colaborar na formación, sobre todo, das familias da Comunidade Educativa.
- Conseguir acadar unha mellor comunicación coas familias a través do correo electrónico e da páxina web do Colexio utilizándoos como medios preferentes no intercambio de información entre o Colexio e as familias.

Dende o punto de vista do profesorado:

- Adquirir os coñecementos informáticos para poder facer uso didáctico das TIC en tódalas áreas que imparte.
- Solucionar problemas técnicos elementais máis comúns que se presenten nos equipos informáticos.

- Utilizar a rede como medio de formación permanente:
 - Realización de actividades de teleformación.
 - Busca de recursos para a aula.
 - Intercambios de experiencias con outros centros e compañeiros.
 - Participación en redes profesionais
- Publicar na páxina web do centro certos traballos realizados e as experiencias levadas a cabo: revista escolar, fotos de actividades, proxectos educativos, saídas...
- Crear material didáctico en formato dixital, usando ferramentas sinxelas de autor .
- Realizar experiencias concretas para o uso das TIC nas áreas e niveis correspondentes.

3.2 Desenvolvemento

Unha vez feita a planificación do traballo, abordaremos en primeiro lugar o primeiro punto deste plan referente á creación de material para todos os niveis, en Educación Infantil centraremos máis este esforzo en tarefas propias para o Encerado Dixital, mentres que na Primaria trataremos poñer en contacto aos nenos co uso das novas tecnoloxías.

Este ano intentaremos darlle protagonismo á **Aula Virtual** do centro. Funcionando esta como un verdadeiro servidor central de recursos.

ACTIVIDADES

- Elaboración de actividades para o alumnado.
- Explicacións orais de actividades a realizar, reforzadas con imaxes no encerado
- Explicación de conceptos, reforzado con imaxes.
- Comprensión de contos, historias,...mediante imaxes
- Proxección de imaxes unidas a sons para desenvolvemento de vocábulos.
- Proxección de imaxes unidas a audicións curtas de oracións para

diálogos, contos...etc.

- Creación de textos cun procesador de textos (word e open office writer)
- Práctica de actividades nas diversas áreas con ferramentas de autor.
- Uso de outros programas educativos.
- Elaboración de contidos para as bitácoras.
- Construción de miniquests, webquests e wikis.
- Consultar enciclopedias en Internet.
- Uso de correctores ortográficos para os textos que elabore o alumnado.
- Creación de presentacións Open office Impress e con Powerpoint sobre diversos temas.
- Actividades de formación para o profesorado.
- Busca de Información en Internet.
- Actividades de animación á lectura e á escritura.
- Subir contidos á web do colexio.

3.3. Tratamento da diversidade

O alumnado con necesidades educativas especiais necesitan programas e recursos individualizados para crear un entorno de aprendizaxe axeitado. En ocasións os mestres e as mestras, pódense encontrar con situacións difíciles, nas que a falla de recursos pode impedir a verdadeira inclusión do alumno/a.

Co alumnado con necesidades educativas especiais poderanse utilizar tanto aqueles recursos que favorecen a comunicación como os programas e servizos telemáticos con fines instrutivos. Dependerá das características e posibilidades de comunicación do alumno concreto, das súas necesidades e intereses

Pretendemos usar as TIC como un medio máis de integración cos seguintes obxectivos:

- Facilitar todo tipo de comunicación sen barreiras.
- Ofrecer un amplo abano de posibilidades onde elixir a información que interese.

- Acceder a información multimedia, posibilitando unha integración de linguaxes icónico – verbal, visual – auditivo e estático – dinámico.
- Organizar a información cunha estrutura máis adaptada ás necesidades e intereses dos usuarios.
- Conseguir determinadas destrezas na xestión e na utilización dos medios informáticos relacionados fundamentalmente co coñecemento e uso das Tecnoloxías da Información e da Comunicación.
- Posibilitar a realización persoal no mundo das Tecnoloxías da Información e da Comunicación permitindo o perfeccionamento e a ampliación dos coñecementos adquiridos.

Os programas serán sinxelos de utilizar, con poucos e visibles elementos para o control do mesmo, impedindo a perda ou desorientación do alumnado.

O uso de interface de comunicación será sinxelo. Preferentemente utilizarase a pantalla táctil.

Os contidos dos programas farán referencia ás adquisicións de habilidades e destrezas básicas, e a facilitar a relación das persoas discapacitadas co seu entorno, favorecendo coñecementos que permitan unha maior autonomía persoal.

Os programas deseñaranse cunha gran compoñente de interacción co usuario, de modo que cada unha das accións que realice terá unha resposta inmediata por parte do ordenador, favorecendo o aprendizaxe asociativo e as relacións causa- efecto.

É preciso atraer a atención do usuario dunha forma constante e motivadora, posto que en moitos casos presentan dificultade para seguir atentos ao mesmo. O uso de animacións, sons ou debuxos atractivos será un bo sistema.

A presentación e realización de actividades terá un carácter repetitivo, posto que estes alumnos presentan maior dificultade para reter o aprendido.

Este alumnado precisará dunha atención tutorial constante, que guíe e reforce os seus aprendizaxes.

3.4. Organización dos espazos do centro

Temos previstas as seguintes accións:

- *Creación de puntos de acceso fixos.* Reciclaremos e reutilizaremos recursos informáticos anticuados como terminais lixeiras a situar nos lugares que se considere oportuno.
- *Configuración de recursos móbiles.* Crear unha pequena *infraestructura* de equipos portátiles configurados e dispostos para traballar en internet, na aula ou usando outros programas.
- *Organización dos recursos e aulas existente.* Mantemento e optimización dos recursos para evitar na medida do posible o deterioro dos sistemas por mal uso, por instalación de programas e xogos descargados da rede, por virus, etc.

Para a maioría das tarefas empregaremos tanto a aula de Informática como a Biblioteca do Centro, pero non queremos que se quede aí a utilización dos recursos; queremos que chegue a cada aula e que sexa un elemento de uso diario. Xa que un dos principais puntos sobre os que nos baseamos é que as TIC deben de estar alí onde hai calquera proceso de ensino - aprendizaxe.

O curso pasado dotouse cun EDI ás aulas de 4º, 5º e 6º, xunto coa de 3º que xa dispón del. Para as restantes, habilitarase un carro móbil con proxector e portátil, mentres non se dispoña de recursos para instalar aparellos fixos. Este plan implica o uso das TICs pola totalidade do alumnado do centro, co que se fai imprescindible unha reorganización de uso dos espazos, material e distribución horaria das áreas co fin de acomodarse ás necesidades e cambios educativos que o plan esixe.

4. Experiencia educativa:

A maioría do profesorado é propietario definitivo no centro e ten coñecementos informáticos básicos a nivel de usuario.

No centro lévanse realizado as seguintes actuacións:

- A xestión académica e administrativa realízase exclusivamente por medios informáticos.
- A web do centro e un recurso a través do cal se pon de manifesto todo o que se está a facer no centro. Serve de vía de contacto coa comunidade educativa, e en especial coas familias.

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipmanuel sueiro/aulavirtual/>

- Aula virtual. Desde o noso espazo moodle tratamos de organizar os recursos educativos que son de interese para a inclusión das no proceso de ensino e aprendizaxe. Nel temos creado múltiples cursos dirixidos aos diferentes sectores educativos. A case todos eles se pode acceder como convidado, así axudamos a que usuarios externos ao noso centro podan usar o traballo que nos fixemos.

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipmanuel sueiro/aulavirtual/>

- Programas de autor. Son varias as ferramentas de autor que temos utilizado para a creación de recursos educativos para o noso alumnado e que están dispoñible na aula virtual ou na web do centro.
- Temos en funcionamento varios blog que serven para estender ao exterior o traballo desenvolvido no centro.

- Blog da biblioteca.

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipmanuel sueiro/blogdebiblioteca>

- Blog de meteoroloxía. <http://meteosueiro.blogspot.com.es/>

- **Educación documental.** Desde a biblioteca escolar e en colaboración con outros equipos do centro actualizaremos a base de datos de **webquest** que temos elaborado no centro e que nos son de vital importancia para guiar o proceso de busca de información do alumnado en internet. É unha maneira de guiar aos alumnos no proceso de ensino-aprendizaxe sen que perda tempo en buscar ligazóns na rede.

- **Redes sociais.** Seguiremos estando presentes en Facebook, para chegar a toda a comunidade do noso entorno.
- PLAMBE. Non se pode desligar o funcionamento da biblioteca do emprego das TIC. Estas están presentes no desenvolvemento do proxecto de biblioteca e do Plan lector do centro.
- Todo proxecto educativo, así como plans, proxectos, programacións de aula **intentaremos que sexan accesibles na web** do centro para facilitar o seu coñecemento a toda a comunidade educativa.
- **En definitiva, a nosa experiencia educativa está reflectida e resumida na web do centro e na súa aula virtual.**

<http://www.edu.xunta.es/centros/ceipmanuel sueiro/>

5. Actividades de formación permanente

Nos dous cursos anteriores realizamos dous seminarios de formación sobre o emprego das TICs no proceso de ensino e aprendizaxe.

Todos os mestres do centro teñen participado en infinidade de cursos relacionados coas TIC, e teñen solicitado a súa participación en varios cursos para o curso 2016/2017.

6. Recursos materiais cos que conta o Centro.

6.1 Recursos informáticos.

- Ordenadores portátiles. 11.
- Ordenadores de sobremesa. 20 en boas condicións.
- Escáner. 1
- Impresoras.
 - Laxer. 3
 - Tinta. 2
 - Multifunción. 4
- Fotocopiadoras/impresoras. 1
- Pantallas dixitais. 6
- Proxectores dixitais. 9

6.2 Recursos audiovisuais.

- Televisións. 1
- DVD. 1
- Vídeo. 1
- Laserdisk 1
- Radiocassetes. 4
- Equipos de son para PC. 3
- Altosfalantes dinámicos: 1
- Lector de documentos. 1
- Retroproxector. 1

6.3 Outros recursos de interese.

- Cámara de fotos. 1
- Cámara de vídeo. 1

7. Planificación do uso dos recursos materiais do centro.

O Centro conta con puntos de conexión, por cable, á rede en todas as, asemade hai unha conexión por Wi Fi en todo o centro. A capacidade da liña é máis que suficiente.

Na sala de mestres hai dous PCs para todo o Claustro.

Na biblioteca temos outros dous que decidimos mercar para a xestión e administración dos fondos documentais co programa Meiga, e temos sete PCs e 3 portátiles para que os nenos teñan acceso á rede, para a busca de información ou o que os seus titores consideren oportuno.

Asemade, contamos con Encerado Dixital Interactivo nas aulas de música, inglés, 3º 4º, 5º e 6º de Ed. Primaria. A intención é dotar de encerado dixital e ordenador a cada aula, pero os recursos económicos do centro non nolo permiten.

Nestas aulas úsase diariamente o EDI para o desenvolvemento das sesións de clase.

Na biblioteca tamén se dispón dun proxector que é usado para actividades de gran grupo. Asemade dito proxector é utilizado como portátil cando así o requiren as actividades a desenvolver nas aulas que non o teñen fixo.

A aula de apoio, tamén está dotada de ordenadores no que o alumnado traballa con programas educativos e de reeducación.

8. Tipo de conexión á rede internet

A conexión a internet que temos é suficiente para estar en rede todos os ordenadores conectados ao mesmo tempo.. Hoxe temos 200 Mbps, que permite traballar sen problemas con todos os ordenadores conectados á vez.

9. Descrición das tomas eléctricas e de datos

As conexións de datos e electricidade cumpren a normativa específica para este tipo de aulas.

10. Procedemento para a avaliación interna do programa.

O proceso avaliativo máis claro é a observación directa na aula de cada un dos elementos que interveñen.

A avaliación será continua, cun documento final (memoria final) que deberá incluír o grao de cumprimento dos obxectivos propostos, as actividades desenvolvidas, o grao de implicación do centro e da comunidade educativa, as actividades de formación, a produción de materiais, a avaliación feita e as previsións futuras.

Nesta avaliación continua consideraremos tanto ao alumnado como ás actividades, métodos e programas aplicados para concretar si se lograron ou non os obxectivos ou o grao de achegamento aos mesmos. Será importante valorar:

- Se se está producindo unha verdadeira integración das TIC no currículo e nas programacións.
- Se as TIC melloran a aprendizaxe do alumnado.
- Se aumenta o grao de confianza e a autonomía do profesorado no manexo das TIC.
- Se a utilización dos recursos é axeitada.

Realizaranse reunións de control do plan entre os membros implicados. Ademais o coordinador do programa elaborará un informe trimestral que recolla as dificultades xurdidas, as melloras feitas ou que se van a facer e os cambios que se realicen de acordo coas propostas do profesorado.

QUE AVALIAR ?

Estableceranse os seguintes criterios :

- **Sobre os obxectivos:** grao de consecución, grao de adecuación entre obxectivos e contidos e se as actividades desenvoladas axústanse aos obxectivos propostos.
- **Sobre os contidos:** grao de consecución, aporte das TIC para a consecución dos contidos do currículo da área traballada.
- **Sobre as actividades:** grao de adecuación aos obxectivos e contidos propostos, e nivel de motivación do alumnado.
- **Sobre os medios informáticos:** nivel de control acadado sobre os medios para o desenvolto das súas actividades e dificultades atopadas.

CANDO AVALIAR ?

Nas reunións dos mestres que levan a cabo o plan.

COMO AVALIAR ? QUEN AVALÍA ?

Estableceranse os seguintes criterios :

- A observación global da aula e do alumnado en particular, de como se desenvolgan as sesións: dificultades atopadas, as súas causas, idoneidade do programa traballado; actitudes do alumnado, respecto e uso adecuado do material informático.
- Enquisa Final: recolleranse as impresións dos distintos participantes no plan (profesores, alumnos e comunidade educativa) no que se analizarán problemas atopados, actividades máis gratificantes, grao de cumprimento de obxectivos e expectativas.
- Memoria do Responsable que recollerá, ademais das actividades realizadas, os resultados da enquisa e as memorias que realicen os

distintos ciclos sobre o desenvolvemento das TIC no centro e o grao de participación de alumnos, profesores e pais/nais.

A avaliación ten que servir en todo caso como feedback para todo o proceso, de xeito que se leven a cabo as modificacións necesarias para mellora do mesmo. Atenderá tanto ao alumnado, como ao profesorado e familias que forman a Comunidade Educativa.

Avaliaranse os obxectivos, contidos e actividades, analizando o grao de consecución dos mesmos e reformulándoos cando sexa necesario.

Avaliaranse os coñecementos en novas tecnoloxías que vaia adquirindo o alumnado segundo o seu desenvolvemento nas distintas actividades propostas ao abeiro deste plan.

A avaliación tamén atenderá especialmente á competencia “Autonomía e iniciativa persoal” en todo o alumnado, sen exclusión, pois parécenos que neste apartado máis que en ningún outro é fundamental facer dos alumnos/as persoas autónomas e con poder de decisión non só no futuro, senón tamén no presente.

A competencia social e cidadá avaliarase entre outras, no seu grao de desenvolvemento en actividades como o intercambio de información por correo electrónico.

Ourense, a 1 de outubro de 2016

Vº Prace.

Coordinador

A directora

Ana Sánchez-Brunete Alija

Norberto Blanco Dorrío

